

dr Dorota Miłoszewska

IHiNP UWB, Katedra Polityki Międzynarodowej

SW-2: 30 godzin [wykład+ćwiczenia/konwersatorium]

Przedmiot: **POLITYKA ZAGRANICZNA PAŃSTW DALEKIEGO WSCHODU**

TEMATY ZAJEĆ:

CZEŚĆ TEORETYCZNA

Stosunki międzynarodowe na obszarze Dalekiego Wschodu

- I. Daleki Wschód – wyodrębnienie regionu w stosunkach międzynarodowych
 1. Charakterystyka regionu Azji i Pacyfiku – wyjaśnienie najważniejszych terminów związanych z obszarem Dalekiego Wschodu
 2. Zróżnicowanie polityczne regionu – najważniejsze potęgi regionu
 3. Ekonomiczny potencjał i zróżnicowanie rozwojowe w regionie [rywalizacja o rynek zbytu i surowce]
 4. Zróżnicowanie kulturowe
- II. Regionalizm na obszarze Dalekiego Wschodu – integracja ponad podziałami
 1. Pojęcie i istota regionalizmu w stosunkach międzynarodowych
 2. Regionalizm po zimnej wojnie [wzajemne niezrozumienie „tego Innego/Obcego”]
 3. Regionalizacja gospodarki światowej [ASEAN, AFTA, APEC]
 4. Regionalizm w sferze bezpieczeństwa [historyczne zaszłości]
- III. Postnowoczesne wzajemne zależności – globalizacja obszaru Azji i Pacyfiku
 1. Postmodernizm jako wyznacznik spójności regionu
 2. Rywalizacja mocarstw obszaru [zaszłości zimnowojenne i spory terytorialne]
 3. Schemat podejmowania decyzji na obszarze Dalekiego Wschodu [multilateralizm-minilateralizm]
 4. „Miękkie podbrzusze polityczne” regionu [mocarstwa konsultacyjne/mediacyjne]
- IV. Zagrożenia dla bezpieczeństwa i pokoju w regionie
 1. Rywalizacja w regionie [istota wzajemnego zróżnicowania państw]
 2. Bezpieczeństwo narodowe w XXI wieku [ogniska potencjalnych konfliktów na Dalekim Wschodzie]
 3. Główne zagrożenia dla regionu Azji i Pacyfiku
 4. Globalizm i globalizacja

V. Potęgi XXI wieku i ich wzajemne relacje – koncepcja imperium

1. Trzy płaszczyzny potęgi państwa
2. Trzy segmenty „Wielkiej Polityki”
3. Kultura strategiczna poszczególnych państw – „Inteligentna siła”
4. Wpływ wielkich mocarstw obszaru Dalekiego Wschodu na porządek międzynarodowy

CZEŚĆ PRAKTYCZNA

Szczegółowa prezentacja polityki państw Dalekiego Wschodu

- VI. Chiny – na drodze ku globalnej mocarstwowości
- VII. Japonia – pozycja mocarstwa na obszarze Azji i Pacyfiku
- VIII. Tajwan i Wietnam – trudne relacje z Chińską Republiką Ludową
- IX. Półwysep koreański – źródło napięć i kryzysów na obszarze Dalekiego Wschodu
- X. Bezpieczeństwo regionu a współpraca z Zachodem [USA/UE]

ZALICZENIE PRZEDMIOTU

- aktywność na zajęciach (plus, minus, ocena),
- ćwiczenia: przygotowanie krótkich referatów,
- egzamin: (pisemny [pytania otwarte] na ocenę).

DYŻUR NAUKOWY

- czwartki 13-14.30 [pokój 118/119].

LITERATURA PRZEDMIOTU

- Ash G.T., *Wolny świat. Dlaczego kryzys Zachodu jest szansą naszych czasów*, Kraków 2005.
- Baylis J., Smith S., *Globalizacja polityki światowej. Wprowadzenie do stosunków międzynarodowych*, Kraków 2008.
- Brzeziński Z., *Wielka Szachownica. Główne cele polityki amerykańskiej*, Warszawa 1998.
- Cooper R., *Pęknięcie granic. Porządek i chaos w XXI wieku*, Poznań 2005.
- Grabowski M., *Rywalizacja czy integracja?: procesy i organizacje integracyjne w regionie Azji i Pacyfiku na przełomie XX i XXI wieku*, Kraków 2015.
- *Gospodarka a polityka na przykładzie państw azjatyckich*, [w:] red. J. Marszałek-Kawa, Toruń 2011.
- Halizak E., *Regionalny kompleks bezpieczeństwa Azji Północno-Wschodniej*, Warszawa 2004.
- Halizak E., *Stosunki międzynarodowe w regionie Azji i Pacyfiku*, Warszawa 1999.
- Halizak E., *Zmiana układu sił USA – Chiny a transformacja porządku międzynarodowego*, seria: „Żurawia Papers”, zeszyt 7, Warszawa 2005.
- Huntington P.S., *Zderzenie cywilizacji i nowy kształt ładu światowego*, Warszawa 2003.
- Kagan R., *Potęga i Raj. Ameryka i Europa w nowym porządku świata*, Warszawa 2003.
- Kapuściński R., *Ten Inny*, Kraków 2006.
- Khanna P., *The Future is Asian*, New York 2019.
- Kissinger H., *Dyplomacja*, Warszawa 2002.
- Kissinger H., *O Chinach*, Wołowiec 2014.
- *Leksykon współczesnych międzynarodowych stosunków politycznych*, red. J. Bryła, Z. Czachór, W. Malendowski i in., Poznań 2007.
- MacFarquhar R., *The Politics of China. Sixty years of The People's Republic of China*, New York 2011.
- Mahbubani, K., *The New Asian Hemisphere. The Irrestible Shift of Global Power to the East*, New York 2008.
- Miłoszewska D., *Koncepcja imperium. Neokonserwatywna myśl polityczna w okresie prezydentury George'a W. Busha*, Warszawa 2015.
- Miłoszewska D., *Trójplaszczynowa szachownica. Segmentacja "Wielkiej Polityki" w rozważaniach Josepha Nye'a*, Warszawa 2010.
- Nye S.J.Jr., *Konflikty międzynarodowe. Wprowadzenie do teorii i historii*, Poznań 2009.
- Nye S.J.Jr., *Soft Power. Jak osiągnąć sukces w polityce światowej*, Warszawa 2007.

- *Polityka bezpieczeństwa w regionie Azji i Pacyfiku*, [w:] red. J. Marszałek-Kawa, T. Bodio, Toruń 2016.
- *Potęga państw. 2018. Międzynarodowy układ sił w procesie zmian*, red. R. Biało-skórski, Ł. Kiczma, M. Sułek, Warszawa 2018.
- *Region Azji i Pacyfiku w latach 1985-2015: ciągłość i zmiana w regionalnym systemie międzynarodowym*, [w:], red. A. Jarczewska, J. Zajączkowski, Warszawa 2016.
- *Regiony w stosunkach międzynarodowych*, red. I. Topolski, H. Dumała, A. Dumała, Lublin 2009.
- *Roczniki Strategiczne 1995-2018*, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.
- Szczudlik J., *Zagrożenia dla bezpieczeństwa Azji Wschodniej*, [w:] Biuletyn PISM, nr 28 (1470), 21 III 2017.
- Zbytek S.D., *Azjatycka szachownica. Ameryka, Chiny, Indie, Pakistan*, Warszawa 2008.
- Ziółek P., *Idea Imperium*, Warszawa 1997.
- Czasopisma naukowe:
 - „Międzynarodowy Przegląd Polityczny”
 - „Przegląd Politologiczny”
 - „Przegląd Polityczny”
 - „Sprawy Międzynarodowe”
 - „Stosunki Międzynarodowe”
 - „Forum”
- Dzienniki:
 - „Gazeta Wyborcza”
 - „Dziennik” – w tym szczególnie „Europa-Idee” (wyd. sobotnio-niedzielne)
 - „Rzeczpospolita”
- Artykuły w źródłach internetowych oraz portale naukowe.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- Brzeziński Z., *Beżład. Polityka światowa na progu XXI w.*, Warszawa 1994.
- Brzeziński Z., *World Order*, New York 2015.
- Heer J.P., *Mr. X and the Pacific: George F. Kennan and American Policy in East Asia*, New York 2018.
- Ferguson N., *Kolos. Cena amerykańskiego imperium*, Warszawa 2010.
- Friedman L.T., *Świat jest płaski. Krótka historia XXI wieku*, Poznań 2006.
- Khanna P., *Connectography: Mapping the Future of Global Civilization*, New York 2016.
- Khanna P., *The Second World: Empires and Influence in the New Global Order*, New York 2008.
- Kaplan D. R., *The Revenge of Geography: What the Maps Tells US About Coming Conflicts and the Battle Against Fate*, New York 2012.
- Kennedy P., *Mocarstwa świata. Narodziny, rozkwit, upadek. Przemiany gospodarcze i konflikty zbrojne w latach 1500-2000*, Warszawa 1994.
- Kłodkowski P., *O pęknięciu wewnątrz cywilizacji. Ideologiczny spór między modernistami a fundamentalistami w islamie i hinduizmie w XX i na początku XXI wieku*, Warszawa 2005.
- Kupchan Ch., *No One's World: The West, The Rising Rest, and the Coming Global Turn*, New York 2012.
- Kupchan Ch., *The End of the American Era. U. S. Foreign Policy and the Geopolitics of the Twenty-First Century*, New York 2002.
- Mershaimer J., *The Tragedy of Great Power Politics*, New York 2001.
- *Międzynarodowe stosunki polityczne*, red. M. Pietraś, Lublin 2007.
- Moczulski L., *Geopolityka – potęga w czasie i przestrzeni*, Warszawa 1999.
- *Najnowsza historia świata...*, red. A. Patek, J. Rydel, J. J. Węc, Kraków 2000, t. 1-3.
- Narine S., *The New ASEAN in Asia Pacific and Beyond*, Boulder/Colorado 2018.
- *Porządek międzynarodowy u progu XXI wieku*, red. R. Kuźniar, Warszawa 2005.
- *Procesy integracyjne w regionie Azji i Pacyfiku*, [w:] red. B. Drelich-Skulska, Wrocław 2008.
- *Stany Zjednoczone – Chiny. W stronę dwubiegunowości?*, red. M. Marczuk-Karbownik, J. Ciesielska-Klikowska, Łódź 2017.
- Sułek M., *Prognozowanie i symulacje międzynarodowe*, Warszawa 2010.
- *Understanding Global Conflict and Cooperation: An Introduction to Theory and History*, eds. J.S. Nye Jr., D.A. Welch, New York 2016.